

I
По довгим важким отупінню
Знов тріскає хвиля пісень,
Неначе з-під попелу разом
Язиками блимне огонь.

Що щастям, спокоєм здавалось,
Те попелу тепла верствя;
Під нею жаги і любови
Не згасла ще іскра жива.

Не згасла ще, тліла, ятрилась
Помимо сліз моїх роси;
Та вітер повіяв і попіл розвіяв —
Тепер ти огонь той згаси!

Ні, годі! Не буду гасити!
Най бурхає грішний огонь!
І серце най рветься, та вільно най ллеться
Бурлива хвиля пісень!

I
По довгим, важким отупінню
Знов тріскає хвиля пісень,
Неначе з-під попелу разом
Язиками блимне огонь.

Що щастям, спокоєм здавалось,
Те попелу тепла верствя,
Під нею жаги і любови
Не згасла ще іскра жива.

Не згасла ще, тліла, ятрилась,
Помимо сліз моїх роси;
Та вітер повіяв і попіл розвіяв —
Тепер ти огонь той згаси!

Ні, годі! Не буду гасити!
Най бурхає грішний огонь! (не згаси)
І серце най рветься, та вільно най ллеться
Бурлива хвиля пісень!

Не знаю, що мене до тебе тягне,
 Чим вчарувала ти мене, що все,
 Коли погляну на твоє лице,
 Чогось мов щастя й волі серце прагне

І в груди щось метушиться, немов
 Давно забута згадка піль зелених,
 Весни і цвітів, — молода любов
 З обійм виходить гробових, студених.

Себе я чую сильним і свобідним,
 Мов той, що вирвався з тюрми на світ;
 Таким веселим, щирим і лагідним,
 Яким я був за давніх, давніх літ.

І, попри тебе йдучи, я дрожу,
 Як перед злою не дрожав судьбою;
 В твоє лице тривожно так гляджу, —
 Здаєсь, ось-ось би впав перед тобою.

Якби ти слово прорекла мені,
 Я б був щасливий, наче цар могучий,
 Та в серці щось порвалось би на дні,
 З очей би сліз потік поллявся рвучий.

Не знаємось, ні брат я твій, ні сват,
 І приязнь мусила б нам надокучить,
 В житті, мабуть, ніщо нас не сполучить,
 Роздільно нам прийдеться і вмирать.

Припадком лиш не раз тебе видаю,
 На мене ж, певно, й не зирнула ти;
 Та прецінь аж у гріб мені — се знаю —
 Лице твоє прийдеться донести.

II

Не знаю, що мене до тебе тягне,
 Чим ~~ти~~ вчарувала ~~ти~~ мене, що все,
 Коли погляну на твоє лице,
 Чогось мов щастя й волі серце прагне.

І в груди щось метушиться, немов
 Давно забута згадка піль зелених,
 Весни і цвітів — молода любов
 З обійм виходить гробових, студених.

Себе я чую сильним і свобідним,
 Мов той, що вирвався з тюрми на світ;
 Таким веселим, щирим і лагідним,
 Яким я був за давніх, давніх літ.

І, попри тебе йдучи, я дрожу,
 Як перед злою не дрожав судьбою;
 В твоє лице тривожно так гляджу,
 Як би впади, ось-ось перед тобою.

Зак би слово прорекла ти мені,
 Як б був щасливий, наче цар могучий,
 Але в серці щось порвалось би на дні,
 З очей би сліз потік поллявся рвучий.

Не знаємось, ні брат я твій, ні сват,
 І приязнь мусила б нам надокучить,
 В житті, мабуть, ніщо нас не сполучить,
 Роздільно нам прийдеться і вмирать.

Припадком лиш не раз тебе видаю,
 На мене ж, певно, й не зирнула ти;
 Та прецінь аж у гріб мені — се знаю —
 Лице твоє прийдеться донести.

1882.

III

Не боюсь я ні Бога, ні біса,
 Маю серця гіпóтеку чисту;
 Не боюся я й вовка із ліса,
 Хоч не маю стрілецького хисту.

Не боюсь я царів-держилюдів,
 Хоч у них є солдати й гармати;
 Не боюсь я людських пересудів,
 Що потраплять і душу порвати.

Навіть гнів твій, дівчино-зірничко,
 Не лякає мене ні крихітки:
 Я люблю те рум'янеє личко
 І розіскрені очі-красітки.

Лиш коли на те личко чудове
 Ляже хмарою жалісна туга,
 І болюще дрожання нервове
 Ті устóчка зціпить, як шаруга,

І докір десь у горлі пропадає,
 І в знесиллі опустяться руки,
 І благає підмоги, поради
 Прошибаючий погляд розпуки,

От тоді моє серце стискає,
 Мов кліщами, холодна тривога:
 Біль німий мене більше лякає,
 Ніж всі громи й злих сил перемога.

III

Не боюсь я ні Бога, ні біса,
 Маю серця гіпóтеку чисту;
 Не боюся я й вовка із ліса,
 Хоч не маю стрілецького хисту.

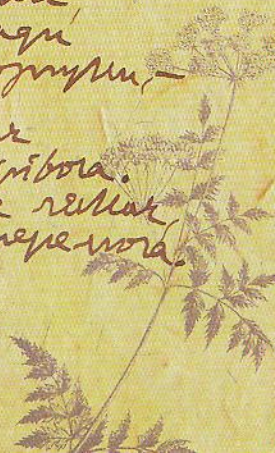
Не боюсь я царів держилюдів,
 Хоч у них є са-рмати й гармати,
 Не боюсь я людських пересудів,
 Що потраплять і душу порвати.

Навіть гнів твій, дівчино-зірничко,
 Не лякає мене ні крихітки;
 Я люблю те рум'янеє личко
 І розіскрені очі-красітки.

Лиш коли на те личко чудове
 Ляже хмарою жалісна туга,
 І болюще дрожання нервове
 Ті устóчка зціпить, як шаруга,

І докір десь у горлі пропадає,
 І в знесиллі опустяться руки,
 І благає підмоги, поради
 Прошибаючий погляд розпуки.

От тоді моє серце стискає
 Мов кліщами холодна тривога.
 Біль німий мене більше лякає,
 Ніж всі громи й злих сил перемога.

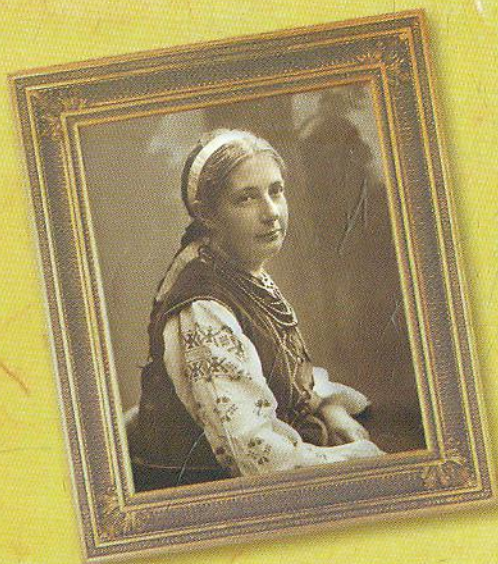
IV

За що, красавице, я так тебе люблю,
Що серце тріпаєсь в грудях несамовито,
Коли проходиш ти повз мене гордовито?
За що я тужу так, і мучусь, і терплю?

Чи за той гордий хід, за ту красу твою,
За те таємне щось, що тліє полускрито
В очах твоїх і шепче: "Тут сповито
Живую душу в пелену тісну"?

Часом причується, що та душа живая
Квилить, пручається, — тоді глибокий сум
Без твого відома лице твоє вкриває.

Тоді б я душу дав за тебе. Та в ту ж мить
З очей твоїх мигне злий наміх, гордість, глум,
І відвертаюсь я, і біль в душі щемить.

IV

За що, красавице, я так тебе люблю,
що серце тріпаєсь в грудях несамовито,
коли проходиш ти повз мене гордовито?
За що я тужу так, і мучусь, і терплю?

Чи за той хід гордий, за ту красу твою,
за те таємне щось, що тліє полускрито
в очах твоїх, і шепче: "Тут сповито
живую душу в пелену тісну"?

Часом причується, що та душа живая
квилить і пручається — тоді глибокий сум
без твого відома лице твоє вкриває.

Тоді б я душу дав за тебе. Та в ту ж мить
з очей твоїх мигне злий наміх, гордість, глум,
і відвертаюсь я, і біль в душі щемить.